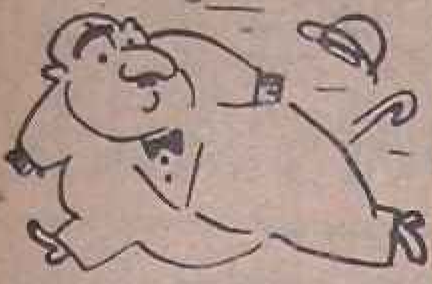
NUH DER, PEYGAMBER DEMEZ!.. NUH DER, PEYGAMBER DEMEZ!.. NUH DER, PEYGAMBER DEMEZ!..

22 MART 1950

NUHUN Gemisi

SENE: 1 SAYI: 21

Çarşamba Günleri Çıkar ★ HEDİYESİ 10 KURUŞ ★ Siyasî Mizah Dergisi

Çekiver seçimlerin kuyruğunu!..

Çekiver seçimlerin kuyruğunu

Seçim günü yaklaşıyor. Ama nerede dört yıl önce ki heyecan, ilgi. Herkes boyunun ölçüsünü aldı. bir kere. Hâlâ umuda ka pılanlar varsa, onlar da bu sefer alırlar ağızlarının paylarını.

Seçime hile karışacak mı Baskı yapılacak mı? Doğrusunu istersezin işin bu yanı bizi hiç ama hiç ilgilendirmiyor. Doğru dürüst yapılırsa, tutalım ki bir çoklarının inandığı gibi Demokratlar gelecek iktidara. Peki sonra ne olacak? Demokratlar hangi derdimize çare bulacaklar? Hayat darlığını mı giderecekler? İşsizliği mi önliyecekler? Yerli sermayemizi mi koruyacaklar? Köylüyü toprak ağalarının elinden mi kurtaracaklar? Yoksa serbest sendikalar kurulmasına; işçiye gerçek grev hakkı tanınmasına; yoksa tam bir fikir hürriyeti tam bir düşünme ve yazı hürriyeti ;insana tam bir dokunulmazlık mı sağlıyacaklar?

Ne gezer! Hiç birini yapmıyacaklar bunların. Onlar da C. H. P. nin yolunda yürüyecekler. Nerden mi malûm? Perşembenin gelişi çarşambadan bellidir a kuzum. Değil mi ki dış politikada halkcılarla beraber, eski tas eski hamam demektir. Beyoğlundan Tüneli salıverince, Şişliye gitmez ki mübarek, Ne etsen, ne yapsan soluğu Galatada alır.

İktidar partisi Amerika ile istiklâlimizi, bağımsızlığımızı çiğniyen iki anlaşma imzalamıştır. Bu anlaşmalarda: devletçilikten vaz geçeceğimize, yani halkın yararına bir iktisat politikası yürütemiyeceğimize; gümrükleri indireceğimize; yerli sanayimizi korumak için özel tedbirler alamıyacağımıza; yabancı sermayesine kapılarımızı açacağımıza ettikleri kârları dışarı götürmelerine ses çıkarmıyacağımıza dair maddeler var bu anlaşmalarda:

Demek ki her şeyden önce bu anlaşmalardan kurtulmak gerek. Oysa ki Demokratlar buna hiç yanaşmıyorlar. Yanaşma -

(Devamı 4 de)

— İmdat, polis yok mu? Vatan hainleri geliyor!..
(Ecnebi karikatürü)

Amerika, Amerika, illallah

Her hangi bir günün gazetesini elinize alın. Bakın Amerika ile ilgili ne kadar hâvadis var: Amerikan gazetecileri geldi. Amerika Hariciye Nazırının nutku, Amerikanın Avrupada takib edeceği siyaset, Amerika Arap memleketlerine yardım edecek Amerika elçisi Yunanistan kralını ziyaret etti, Amerikalı gazeteci Mc. Cormik geldi. Amerikanın Rusya elçisi geliyor, Milletlerarası Banka temsilcisi Amerikaya gitti.

Buna mukabil yerli hâvâdisler. Sporcular Stokholma gidiyor. Bayar Eskişehire gidiyor, vali Darülacize müdürüne ceza verdi; Büyük bir hırsız şebekesi

(Devamı 4 üncüde)

Mesele mebus olmakta

Seçimler yaklaştıkça parti değiştirenler arttı. Bir partiden yüz bulamıyan ötekine geçiyor.

Bakın demokrasinin, çok partili rejimin bu iyiliği inkâr edilemez işte!. Tek parti devrinde partiden yüz bulamadın mı şapa oturduğunun resmi idi. Artık işin yoksa dört sene daha bekle. Halbuki şimdi öyle mi ya? Bir kapı kapansa Allah başka bir kapıyı açıyor. Memlekette bu kadar parti var maşallah!..

Sonra sakın parti değiştirmenin fena bir şey olduğunu sanmayın. Ne münasebet? Partilerin ayrı gayrısı mı var? Hepsi bu vatanın partisi değil mi? Biri olmazsa öteki oluversin, ne çıkar. Mesele mebus olmak da! Ha Halktan çıkmışsın, ha Demokrattan, ha Milletten..

Kimse şaşmıyor...

Zaten parti değiştirmelere milletin de şaştığı yok. O da işin farkında. Meselâ Celâl Bayarla Köprülünün Demokrat partiyi kurmalarına kimse şaşınamıştı. Bugün de tekrar Halk Partisine dönseler kimse hayret etmez. Ha muvafakatta çalışmışlar, ha muhalefette.

Sonra günün birinde Nihat Erimle, Hilmi Uran pek alâ Demokrat partiye geçebilirler ve buna emin olunuz, kimse hayret etmez. Nitekim Sinan Tekelioğlu da Millet partisine geçebilir. Hele çifte Şemsettinler (Aldoganları, Yusuf Kemalleri atmak şartile) Millet partisine kim bilir ne kadar yakışırlar, Bilhassa Barlasla Sadak Marşalcı sosyalist partisine biçilmiş kaftandırlar...

Ne zaman parti değiştirmeli?..

İktidarı üzen bu parti değiştirmeler değil, bunların zamanlı zamansız olması. Kim bilir belki de dosyalarını işlemek güç oluyordur da ondan...

İktidar, politikaçıların parti değiştirmelerini muayyen bir zaman içinde yapmalarını istiyecekmiş. Tıpkı futbolcuların klüp değiştirmeleri gibi...

Fena fikir değil. Meselâ ilkbahar veya seçimler arifesi bu değişmelere için en ideal mevsim olsa gerek. İnsan politika havasının istikametini öğrenmiş olur, ona göre rotası-

(Devamı 4 de)

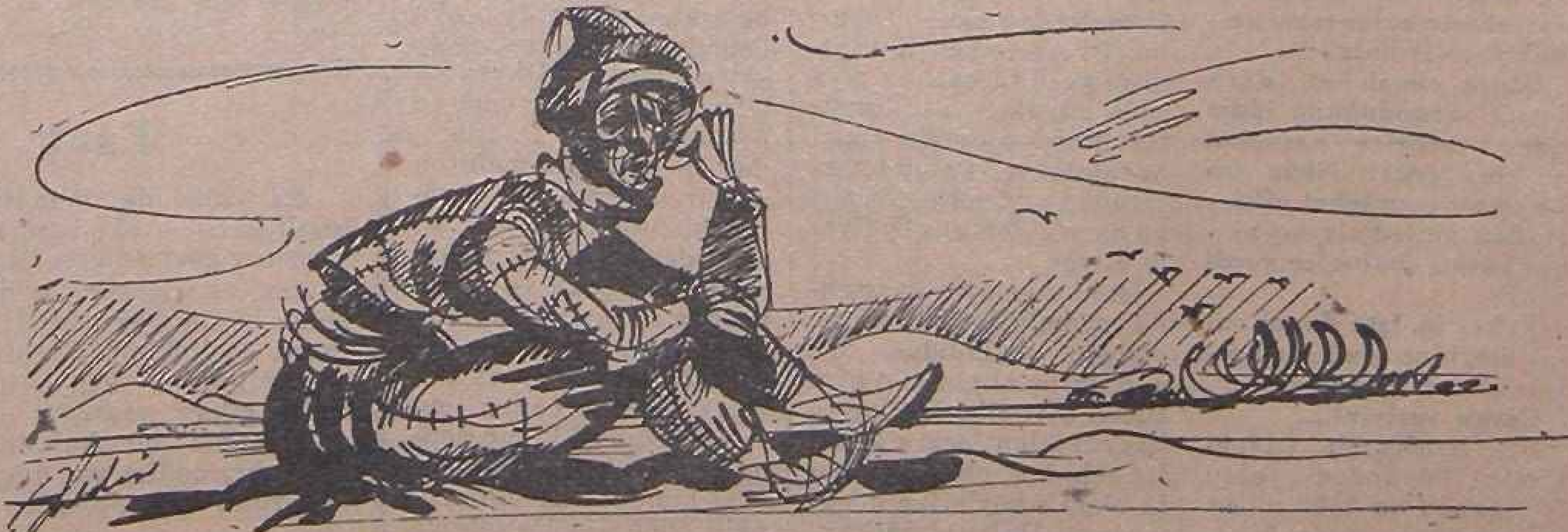
Yine baskı, baskı da baskı..

Ulus gazetesinde şöyle bir haber var:

«Pek yakında Avrupadan en modern bir baskı makinesi getiriyoruz. «C. H. P. nin tam seçim sırasında yepyeni bir baskı makinası getirmesine lüzum yoktu. Geçen seçimde gördüğümüz baskı makinası pekâla işliyordu, hem de Avrupadan getirmeğe ne hâcet, yerli mal baskılarımız Avrupalılara parmak ısırtacak kadar gelişmiş bulunuyor.

Biraz da tasarruf canım!

YENİ TOPRAK KANUNU ÇIKARKEN...

Irgat — Ey Gaziler yol göründü yine garip serime!..

5000 dönüm sahibi "orta,, çiftçiler...

Yeni toprak kanunu çıktı, artık Türk köylüsü toprağa kavuşacak mı dersiniz? Eskisine göre yeni kanun, bu ihtimalleri daha da azaltıyor. Yeni Kanunun ismi çiftçiyi topraklandırma kanunu olmakla beraber, hedefi büyük araziyi takviye etmekten ibaret. İnanmazsanız ye -

ni kanunu gözden geçirelim: 5000 dönüme kadar olan arazilere «orta» arazi denmiştir, ancak bundan fazlası köylüye dağıtılacak 5000 dönümün ne olduğunu bilenler, bunun orta değil, çok büyük arazi olduğunu takdir ederler. Değil 5000, hattâ 1000 dönüm bile büyük arazidir. Orta Anadoluda 50 dönümden az toprağa sahip köylülerin adedi yüzde yetmişi buluyor, var hesabeyleyin...

1945 te çıkarılan kanunda hiç olmazsa az topraklı ile çok topraklı olarak iki bölge gözetilmişti, az topraklı bölgede 2000 dönümden fazlası köylüye dağıtılacaktı, o da çok görüldü. Şu halde diyeceksiniz, geniş topraklı bölgelerde 5000 dönümden fazlası dağıtılacak... Hayır, o da olmıyacak, daha 1945 ten evvel her ihtimale karşı, büyük toprak sahipleri 5000 dönümden fazlasını yakınları namına tescil ettirmişler, toprak reformunu endişesiz karşılamışlardır. Bu da herkesin mâlumu. «Orta» ismi altında büyük arazi sahiplerine,

en selâhiyetli ağızlardan teminat verilmiştir, çünkü onları ürküten bir 17 inci madde kalmıştı eski kanunda. B umaddeye göre zaruret hasıl olduğu takdirde, topraksızlara ve ortakçılara büyük araziler tevzi edilebilecekti. 17 nci madde hiç bir zaman tatbik edilmedi, sadece bir korkuluk vazifesi gördü, daha ziyade politik bir mâhiyet taşıyordu. İşte bu madde yeni kanunla kaldırıldı. Tarım Bakanı bu konuda mecliste şunları söyledi:

(17 inci madde olduğu gibi kalacak olursa bu maddenin memleket ziraatinde yarattığı toprağa karşı emniyetsizlik havası devam edecek ve topraktan münevver de, sermayede haklı olarak kaçacak ve bu suretle bu memleket ziraatinin hızlı gelişmesi için şart olan her vatandaşın alâkası artmıyacak bilâkis azalacak ve kesilecektir.

Toprak kanunu münevver ve «sermaye» yi korumakla mükellef tabiî, «münevverle sermayedar «topraksızların başında.. «Memleket ziraatinin hızlı gelişmesi» bunlara bağlı. Yani Marşal plânının dağıttığı makinalardan faydalananların emniyet içinde çalışmaları lâzım... Marşal plânı mucibince şimdiye kadar Avrupaya mal satmamız icabediyor, kongre sabırsızlanıyor, kaybedilecek vakit yok, paraları keserlerse işimiz duman.. , ,

Peki topraksız köylü ile gerçekten orta topraklı köylü ne olacak bu hengâmede?

O da düşünülmüş, yeni bir iskân siyasetile başka bölgelere gitmekte serbes kalacaklardır. Okuyucularımızda son bir sual belirebilir, bütün bu işlerden önce devlet malı topraklar dağıtılacak, bunlar işi halletmez mi? Etmez, devlet malı toprakların dağılış şekli ve mıktarı buna imkân vermiyecektir. Nitekim 1945 ten önce iskân kanununa dayanılarak tecrübe edilen toprak dağıtımı hiç bir netice vermemiştir. Ne ise, yeni kanun o zavallı orta halli 5000 dönüm sahiplerini koruyor ya, daha ne olsun.

Cevap veriniz

Tütün müstahsilimizin feci durumu

Bu sene tütünlerin iyi fiyatla satıldığını gazetelerden okudukça seviniyorduk.

Halbuki durum hiç de gazetelerin yazdığı gibi değilmiş. Tekelin az tütün almasından faydalanan tüccarlar ve Amerikalı alıcılar malı ölü fiyatına almışlar, zürraın eline pek az para geçmiş.

Bütün geçimini tütüne bağlamış olan Samsunun, tütüncü bir köyünden gazetemize gelen bir mektubu aynen sütunlarımıza geçiriyoruz.

Bu vesile ile Tekelden soruyoruz: Bir Devlet müessesesi olduğunuz ve her sene tütün sayesinde milyonlarca lira gelir temin ettiğiniz halde niçin Karadeniz köylülerinin bir takım fırsat düşkünlerinin ve Amerikalı Bezirgânların elinde ezilmesine sebebiyet verdiniz?

Sonra memleket dâvâlarını savunduğunu iddia eden «serbest» basından da soruyoruz: Niçin bu hakikati memleket efkârından gizlediniz ve niçin yanlış haberler verdiniz?

Yoksa bu işte de mi millet aleyhine gizli bir anlaşma karşısındayız?

Cevap veriniz!....

Biz Samsunun (Aşağı Çimin) köyünden olup 500 haneli ve 2500 nüfuslu en büyük tütüncü köyündeniz. Ziraatimiz tamamen tütüne münhasırdır. Bunun için bütün aile efradımızın geçimi ona bağlıdır. Diğer ziraat işlerinden isen en zahmetli iş olmakla beraber mıntakamız tütün mıntakası olduğu için tütüncülükle meşgulüz. Çok zahmetli olan tütün ziraatinden bu seneye kadar az çok elimize bir para geçerdi ve bizde çoluk çocuğumuzun asgarî olsa da yiyeceğini ve giyeceğini alırdık. Bu seneye gelince:

Tekel idaresi piyasadan gayet az miktarda tütün almaktadır. Bu yüzden piyasa mürakabesiz ve rekabetsiz kalmış alış isteksizliği ile karşılaşılmıştır. Samsunda mevcut 7 bin koçandan ancak bir koçanı tahminen normal fiyata satılmıştır. Tekelden maadâ Samsunda tütün alıcıları olan ecnebi firmalardan Geri Tabako, Di Amerikan Kompani ve yerli tüccarlara piyasada büyük fırsat düşmüştür. Hattâ o derece fırsat kovalanıyor ki otuz tonga tütünün yirmisi görmez ve ancak onu düşük fiyatla alıyor.

İşte bu vaziyet karşısında müstahsilin halinin ne olacağı malûmdur. Bir kaç kuruş alıpta aile efrafımızı sevindiririz diye tahayyül eden biçare köylüler cebi boş, eli boş ve borçlu olarak köylerine dönüyorlar. Halbuki tütüncü köylülerden kesilip tera -

(Devamı 4 de)

Dalavera çevirmek sırası şimdi de hür sendikacılara mı geldi?..

(Geçen sayıdan devam)

a) Siyaseti ve siyasi mevzu olabilecek kelimeleri nizamnameden atmak,

b) Nizamnamede, nedense çok hasis tutulmuş olan işçi hak ve menfaatlerine ait hükümleri genişletmek. Hepsi bu kadar.

Mümessilimiz toplantıda, verilen direktif dahilinde, icab edenleri söyledi. Bir aralık, bazı kulakları büyük üyeler tarafından tehdit edilmesine rağmen.

Toplantıyı müteakip, hafta ortasında ne oldu bilir misiniz? Sendikaya bir mektup geldi. Okuduk: (Mümessiliniz Fehmi Kurucu milli hisleri rencide etti. Onu sendikanızdan ihraç edin ve gelecek toplantıya iştirak edecek başka bir mümesille buna dair vesikayı gönderin Aksi halde hiç gelmeyin.

İmza: Şeref Hivel)

Aynı mektup, mümessili tarafından işçi kitlesinin menfaatine olan tekliflerimizi destekledigi için, İstanbul mensucat işçileri sendikasına da yazılmış ve bu sendikanın etekleri tutuşarak fıkara mümessili kapı dışarı etmişler. Sendikalarının hürriyetine tecavüz edildiğini falan düşünememişler. Kapı dışarı edilen Zeki Ural bize ancak teşekkür borçlu olmalıdır. Yönetim kurulunda öyle arkadaşları varmış ki, işçi menfaatlerinin daha konuşulması sırasında etekleri zil çalmağa başlamış. Bu menfaatleri temin için mücadele safhasına geçildiğinde acaba ne yapacaklardı?

Bize gelince: Mümessilimiz Fehmi Kurucuyu kapı dışarı etmek şöyle dursun, birlikte önderlik taşıyan bazılarının mahiyetlerinin meydana çıkmasına sebep olduğu için, ona aferin, dedik ve kendisini teşçi ettik. Çünkü bizim de bir çokları mız toplantıda bulunduğundan Fehmi kurucunun milli hisleri rencide edecek bir söz sarfetmediğini biliyorduk. İşçi hak ve menfaatleri hesabına, mahzurlu bularak yerimizden kıpırdamadık. Esasen gitseymişiz yetişemiyecekmişiz. Çünkü toplantıyı bir kaç saat evvel yaparak o canım(!) nizamnameyi, hiç bir tarafına dokunmadan, kaptı kaçtı bir surette kabul edivermişler. Şimdi patronlar da memnun, profesörler de. İşçiler? diyeceksiniz. Adam sende. İçlerinden kuklalaşmış bir kaçı (Birlik) te eğlenecekler ya. O kadar yeter.

Bu hâdise dolayısile Sendikalar birliğinde mevcudiyetini hissettiğimiz sapık zihniyete hafifçe temas etmek icab eder.

Yedi sendikanın mümessilleri aralarında bir birlik kurmak üzere ihzari mahiyette toplantılar yapıyorlar. Ortada bir nizamname projesi var. İçlerinden bir sendikanın mümessili bu projenin aksak taraflarını sayıp döküyor ve kendi sendikasının tekliflerini öne sürüyor. Diğer bir sendikanın mümessili de «evet doğrudur. Nizamnameyi bu tekliflere göre değiştirirsek işçiler için daha hayırlı olur» diyor. Orada, yani toplantı esnasında bu teklifler aleyhinde de konuşmalar olmakla beraber her hangi bir karara varılmıyor. Bir defa daha toplanmak üzere dağılıyorlar. Buna rağmen hafta ortasında iki sendikaya «falanca kişiyi sendikanızdan atın) diye oltimatom geliyor. Kim yazıyor bu oltimatomu? daha başka bir sendikanın mümessili. Peki ama bu mümessilin böyle bir salahiyeti var mı? Hayır, ne münasebet? Onun salâhiyeti de kovulmasını teklif ettiği mümessilin salâhiyeti kadardır. O kadardır ama yazıyor işte. Bir yerden kuvvet alıyor zahir. İşin acınacak tarafı, diğer sendikaların mümessilleri de bu tipik diktatörlük hareketine hiç ses çıkarmıyorlar. «Sen bizim salâhiyetimizi kullanamazsın. Böyle bir karar toplantı ekseriyetince verilmelidir» diyemiyorlar. Ve bu suretle onun müstakbel otoritesini kabul etmiş ve her zaman için sırtlarında ona mahsus bir yer hazırlamış bulunuyorlar.

O zat yani Şeref Hivel (Ben topantının başkanıyım. İstediğimi sendikasından attırırım) der belki. O zaman ben ona şöyle cevap veririm:

— Numara yapma. Biz bu yolları biliriz. Sen yalnız o toplantıyı idare için, bir mal zannedilerek, seçilmişsin. Henüz birlik kurulmamış ve kimseye icrai salâhiyet verilmemiştir. Binaenaleyh sen, oradaki diğer mümessilleri düpedüz hiçe sayarak bu işi yapmışsındır.

(Devamı 4 de)

Esat Adil'e

22/3/950 de çıkan Gerçek'te, «Nuh Çarpıldı» isimli yazınızı okudum. Birkaç seneden beri tek satırınızı görmediğim için üslubunuzu biraz yadırgadım. Fikirlerinize gelince, Nuhta çıkan üç yazıdan bunları öğrendim. Şu neticeyi çıkartıyorum. Reşat Aydınlı'nın diktafon sayıklamalarını andırır bir buhran içindesiniz, hüzün verici... Bence Nuhta çıkan yazılara cevap bulamayıp ta etrafa saldırmanız bir kuvvet belirtisi değil, bir âciz itirafıdır, dedim ya, durumunuz hüzün verici, salonlardan da, steplerden de bu böyle görünüyor.

Abidin Dino

Bu memlekette ev sahibi kim?

Geçen hafta memleketi mize20 Amerikalı gazeteci geldi. Bunların ziyaretlerine sebep Amerikan askeri ve iktisadi yardımının neticelerini gözleriyle görmekmiş. Bu arzuları evvelden bildirmiş olacak ki. daha geldikleri gün derhal bir takım gösteriler ,müsabakalar yapıldı. Ve arkasından da toplanan bir basın konferanda Türkiye'nin iktisadî, askerî durumu hakkında kendilerine izahat verildi.

Kimler tarafından?

Tabiî bizim hükûmet adamlarımız veya hiç olmazsa onların sözcüleri tarafından diyeceksiniz: Hayır! Mr. R. Dorr, General Mc. Bride, ve yine bir Amerikalı Amiral tarafından Bunlardan Marşal plânı idarecisi olan Bay Dorr, âdeta Türkiye'nin bir iktisadî diktatörü edasiyle: Türkiyede ziraatin ilerletileceği, madenlerin daha verimli bir şekilde işletileceği ve elde edilecek fazla mahsullerle Avrupa'ya yardım edileceğine söylemiş! Bu arada Türkiye de sanayiin durumuna dair tek kelime yok.

Elbette olmaz!

Çünkü Amerikan kapitalizmi için Türkiye hem mallarının sürüleceği bir açık pazar, hem de bir ham madde ambarıdır. Türkiye'de sanayiin gelişmesi onların tabii işine gelmez.

Dostlar şehit, biz gazi!

General Mc. Bride de, gazetecilere verdiği beyanatta Türk ordusundaki silâhların % 75 inin Amerikan malı olduğunu ve Türk ordusunun gittikçe Amerikanvarî talim ve terbiye edildiğini, fakat Amerika ile Türkiye arasında askerî ittifak bulunmadığını söylemiş ve bu suretle bir harpolduğu taktirde Türkiye'nin «kendi mukadderatına terk olunacağını» hem vatandaşı olan gazetecilere hem de bize anlatmak istemiştir. Amerikalı Amiral de gazetecilerin «Boğazların bir tecavüze uğrayıp; uğramıyacağı sualine», «zannetmem!» diye cevap vermiş!

Yabancı bir memlekette biribirlerine rastlayan Amerikalıların istedikleri gibi konuşup görüşmelerine kimsenin bir diyeceği yok. Fakat böyle misafiri oldukları memleketin ölüm dirim davalarından bu kadar salâhiyetle ve bu kadar kat'i bir tavırla konuşabilmelerine şaşmamak kabil değil. Bunun için bu adamlar ya pek cür'etkâr ve ev sahibini hiçe sayan saygısız misafirlerdir, yahut da gerçekten kendilerini müstemlekelerinde, veya mandaları altında bir memlekette hissetmektedirler?

Nereye Gidiyoruz?

Hatırladığımıza göre bundan bir otuz yıl kadar önce Türk topraklarında böyle bir halin olmaması için binlerce vatan çocuğu kan vermiştir.

Bugün yabancılar memleketimizden babalarının çiftliğinden baheseder gibi konuşuyorlar da kimsenin kılı bile kıpırdamıyor!

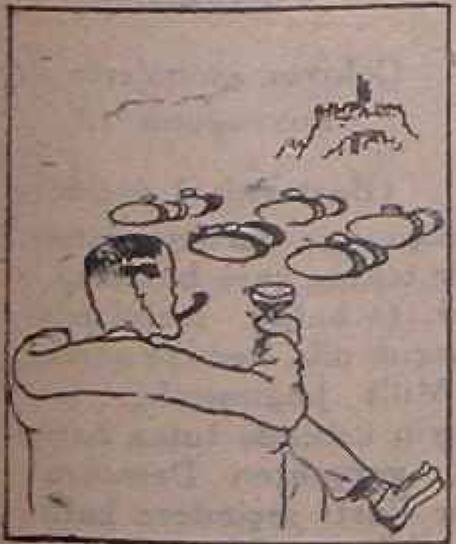
Albay(Tank fabrikatörü ve milyoner gazeteci Mister Mak Kormik

Geçen hafta 20 Amerikalı gazetecinin ardından bizim gazetelerin «teşrifini» gürültü ile haber verdikleri bir Amerikalı misafir daha geldi: Mr. Mc. Kormik.

Yine bizim gazetelerin gazeteci olarak tanıttıkları bu adam gerçekte Amerika'nın sayılı milyarderlerinden İnternatinoal Harvester «tank ve traktör fabrikalarının sahiplerinden ve ikinci cihan harbi esnasında Hitler nişanı alanlardandır. Gazeteciliğine gelince bu da «Şikago Tribün» gazetesine sahip oluşundan kinayedir. Yoksa hazretin muharrirlikle filân alâkası yok

(Devamı 4 de)

İKİ GAZETECİ...

Yabancı Gazeteci

Türk Gazetecisi

Talât Paşanın ölüm yıldönümü münasebetiyle

Türkiye haberi olmadan nasıl harbe girdi

Geçen hafta Talât Paşanın ölüm yıldönümü münasebetile hatıraların şöyle bir karıştırayım, dedim*. Bir de ne göreyim? Talât Paşa birinci dünya harbinin arifesinde Türk - Alman ittifakını imzalarken bir harp çıkacağından haberdar değilmiş... Dahası var: Türkiye harbe, haberi olmadan girmiş... Ben aynı hakikatleri eski Meclisi Mebusan Reisi Halil Menteşin hatıralarında da okumuştum.

Yardım, anlaşma ve işbirliği!..

Şimdi biraz kitaptan okuyalım. Talât Paşa diyor ki:

«Türkiye, dahilî idaresini teşkilâtlandırmak, ticaret ve sanayiini inkişaf ve himaye ettirmek, demiryollarını genişletmek, hülâsa yaşayabilmek ve varlığını koruyabilmek için ötedenberi devlet gruplarından birine iltihak edebilmek için imkân aramıştır. Türkiye ancak, ilim, sanat ve sanayi ve ticaret bakımından bu derece ilerilemiş bir devletin yardımı ile kendi mevcudiyetini ve terakkisini temin edebilirdi.»

Bugünkülerin nutuklarına ne kadar benziyor değil mi? Kendine güvenemiyen, emperyalist bir devletin yardımı ile varlığını koruyacağını ve yükseleceğini sanan zavallılar hep böyle lâf ederler.

Emperyalist bir memleket geri bir memlekete yardım ederken onu kendi menfaatine sömürmek ve harbe sürüklemekten başka ne düşünebilir? Nitekim Almanya, Osmanlı hükûmetine ittifak teklif ettiği zaman böyle bir sebebin mevcudiyeti kabine azalarının da aklına geliyor.

«Biz derhal bu teklifin bir harp tehlikesinden doğmuş olduğunu anladık. Bir devletin zayıf Türkiyeyi ittifakına almak istemesi için bu derece ehemmiyetli bir sebebin mevcut olması lâzım geleceğini tabii buluyorduk.» Fakat bir türlü harbe ihtimal veremiyorlar: «Fakat bizim düşüncemiz bir umumî harbin çıkmıyacağı ve bizim de, bir kere bu ittifaka girmekle artık devletimizi her türlü tehlikelerden korumuş olacağımız merkezinde idi.»

Ufak(!) bir hesap yanlışlığı... Hale bakın... Bütün devletler tepeden tırnağa kadar silâhlanmışlar, harp ha patladı, ha patlıyacak... Almanya Osmanlı hükûmetine ittifak teklif ediyor ve Osmanlı Devleti Fahimesinin koskoca bir nazırının dünyadan haberi yok, varlığımı koruyacağım, derken Alman emperyalizmi hesabına büyük bir felâkete sürüklendiğinin farkında değil; Almanyanın kara gözlerimiz için bizimle işbirliği yaptığını sanıyor.

İdare ediyorlar...

Bizimkiler bir emperyalist yardımın ne demek olduğunu anlıyorlar ama, iş işten geçmiştir. Fakat vaziyeti idareye kalkıyorlar. Tecavüze uğramadıkça bitaraf kalmak, harbe girmemek istiyorlar. Almanların diplomatik baskılarını anlamamazlıktan geliyorlar.

Fakat Maliye, Ticaret, ve bilhassa ittifak dolayısile Erkânı Harbiye Almanların elindedir. (O zaman daha Marşal idaresi yoktu!) Yine Hüseyin Cahidin başında bulunduğu basın Almanlara azamî yardımı esirgemiyor.

Nihayet Almanlar diplomatik teşebbüslerle Türkleri harbe sokamayınca bin tertibe başvuruyorlar: Meşhur Güben ile Breslov gizlice gidip Rus sahillerini bombalıyor ve Türkiyeye sığınıyor. Tâlât Paşa «Biz bu hâdiseden haberdar değildik» diyor.

Gerçi Paşanın hâdiseden haberdar olmayışını o günkü şartlar içinde tabiî görmek lâzım... Çünkü sivil ve askerî idareyi Almanlara teslim etmiş, idare ile alâkası zayıflamış bir hükûmet bir çok tertiplerden haberdar olmıyabilir.

Hülâsa Osmanlı hükûmeti harbe girmek istemediği ve bir tecavüze uğramadığı halde bir tertibe kurban gidiyor ve bir oldu bitti karşısında bırakılıyor.

Kabine azâları kabahati birbirlerine yüklüyorlar: «Ben Enver Paşaya iyice hücum ettimse de hiç haberi olmadığını yeminle temin etti. Bu hâdise harbi artık bir emri vaki hâline getirmişti:»

İktidarsızlık...

İtilâf devletleri «Güben» in hudut dışı edilmesi şartile Türkiyenin bitaraflığını kabul ediyorlardı. Fakat hükûmet bitaraf kalmak istediği halde bunu yapamıyordu. Çünkü sakalı Almanların elinde idi. Tâlât Paşa bile bunu itiraf ediyor: «Güben'in hudut haricine çıkarılması... Hükûmetin kudret ve iktidarı dahilinde değildi.» diyor.

Hülâsa...

Bir emperyalist devletin «yardım» vaadine kanarak idaresini o devlete teslim eden geri bir memleket artık kendi iradesine sahip değildir. Menfaati bitaraf.. ve harp dışı kalmasını icabettirse bile (bir tecavüze uğramasa dahi) kuvvetli devlet onu istediği zaman harbe sokabilir. Hele bu kuvvetli devlet onunla beraber harbe girmek zorunda olmazsa bunda bir an bile tereddüt etmez. Ufak bir tertip. Bir kışkırtma bu iş için kâfidir.

(*) **Talât Paşanın hatıraları.**

MEKTUP Nuh Dede Eliyle Dokumacı Ahmede

Kardaşım,

Olan bitene gaylı akıl erdiremyom. Avcı kahvesine simisar Lûtfü geldi:

— Gözünüz aydı ağalar dedi, hökümat tarlanıza ilişmeyeecmiş... Teker teker:

— Sende kaç dölüm tarla var?

— Yirmi beş...

— Sende?

— Elli...

— Sende?

— Gırk...

— Sende?

— Altmış...

— Ya sende?

— Heç yok...

Hepiniz yakayı kurtardınız, torpağınız pölüşülmeyecek, cümleniz orta torpak sahabı sayılırsınız 5000 dölüme kader tarlası olan keyfine baksın!.. Ne o, dedi kahveci, yeni bir karel mi var Lûtfü efendi?

Simsar Lûtfü, var dedi, yeni kövlüyü torpaklandırma kanunü çıkacak dedi, 5000 dölüm'e kadar herkeş işine baksın... Fazlası olursa elinden alırık..

Kahveci, hökümet gimin konuşyon hemşerim dedi, 5000 dölümden fazlasını ara da bul bulabilirsen beyler ağalar fazlasını hısım akrabanın üstüne yaptırmışlar...

Ne diyon usta bu hâvadis gerçek mi, bize göre bi umut yok mu yeni kanunda? Simsar Lûtfü diyoki ne, sizin gibilere — yani bizim gibilere — Şarkta tarla varmış... Kevrankonmazdan güçüp nereye gidek?.. Yerimiz yurdumuz ora, ağanın elimden aldığı tarlayı versin hökümet, Allah bin bir bereket... Işim ne benim Şarkta, Şarkta bunca torpağın olduğu essahsa, ağayı göndersinler Şarka, tarlada onun gözü var, benim yok...

Selâm usta. **Veli YILMAZ**

TUSTAV

TÜSTAV

Nuh çarpıyor: 4c

Kadı müstecabi bozgun halinde

Nuh'un şamarları tesirini göstermeğe başladı: Hem de pek çabuk. Once Amerikan sermayesinin Türkiye'de sanayii geliştirerek sosyalizme yol açacağını pervasızca ortaya atan meşhur soysalist sonradan «iç kapitalizmin şuurunun yardıma mecbur e deceği dış kapitalizm» filân yollu tevillere sapmış ve nihayet bu konuda dut yemiş bülbüle dönmüştür. Bu feci ric'ati karşısında uğradığı bozgunu bir sis perdesiyle örtmek için bir sürü abuk sabuk ipe sapa gelmez lâflarla şamata koparıyor ve gazetesinin son sayısında istismara yerli burjuvaların buz dolaplarından naylon donlarından lüks eşyalarından (ağzının suyunu akıtarak) bahsediyor ve yana yakıla ve demagokça dedesinin ırgatlığından babasının kadılığından amcasının kunduracılığından dem vuruyor. Bu arada evinde bir radyosu bile olmadığını yana yakıla söyleyişi de her halde Marşal plânı yardımından bazı hediyelere nail olmak içindir. İlle ve lâkin hazret mükâfat beklerken tam umduğunun aksi olmuş, Marşal plânının Türkiye'deki idarecisi ve Amerikan kapitalizminin mümessili Mister Rr. Dorr Marşalcı soysalisti yalanlamıştır. Geçenlerde memleketimize gelen yirmi Amerikan gazetecisine verdiği beyanatta: «Türkiye'de ziraatın arttırılacağını, madenlerin daha randımanlı işletileceğini, bu suretle arttırılan ham madde istihsali ile Avrupa'ya yardım edileceğini» söylemiş fakat Türkiye'de sanayiin ilerletileceğine dair tek kelime söylememiştir. Bu açıklama ile «gerçekçi» nin millete Amerikan kapitalizmini şirin göstermek için uçurduğu balonlardan sonuncusu da patlatılmış oluyor. Hem de bu kapitalizmin mümessili tarafından.

Nuh'un sürekli tenkitleriyle zaten puslayı şaşırmış olan «gerçekçi» dostlarının bu vefasızlığı ile de pek feci bir hale düşmüş olmalı ki gazetesinin son sayısının bir köşesinde sevgilisi tarafından terkedilmiş bir kara sevdalı ümitsizliğiyle karga seslerinden, baykuş çığlıklarından bahsetmektedir.

Hiç dilinden düşürmediği «realite» nin bu acı sillesinden ders alarak kendisine gelecek mi dersiniz? Böyle bir şeye inana bilmemiz için, yabancı sermayeden medet ummakta hata ettiğini, yabancı sermayenin memleketi sömürmekten başka gaye gütmiyeceğini anladığını ve Amerika yardımı yolundan sosyalizme varmak yolundaki iddialarının saçmalığını itiraf etmesi gerek. Bunu yapmadıkça kimseyi göz yaşlarına inandıramıyacak ve «Nuh» un sillelerinden kurtulamıyacaktır.

Mesele mebus olmakta

(Baştarafı 1 incide)

nı tayin eder.

Fakat bizce, parti değiştirmelerini bir zamana sığdırmaktansa politikacıları esnaf gibi bir kayda mecbur tutmak daha doğru olur. Her politikacıya tescil edildikten sonra bir karne vermeli ve parti değiştirmeler bu karneye kaydedilmeli... Karnesi olmıyan politika yapamamalıdır. Günün birinde biri karşınıza çıkıp «politika yapıyorsun» dedi mi, cebinden karnesini çıkarıp «Ben sicilli politikacıyım» deyip karşısındakini susturuvermelidir.

Dalavere çevi mek

(Baş tarafı 2 de)

Netice: Bizim tütün işçileri sendikasında üye olan arkadaşlar bu hâdise üzerine oturup derin derin düşündük, konuştuk, anladık ki bubirlikte de iş yok. Çünkü daha kurulmadan nizamsız işlerebaşladı. Mekanizmasına bir takım böcekler musallat oldu. Onların gayesi işçiye hizmet değil, patronlara hizmet. Bir de kendilerini sivriltmek. Mübarek olsun onlara. Yalnız şu var ki, onlardan iş bekliyen işçi kitlesine yazık oluyor.

Selâm ...

(İmza gazetemizde mahfuzdur)

Sahibi ve bu nüshada yazı işlerini fiilen idare eden:

NAHİT ÜSTEMİR

İdare Yeri:
Ankara Cad. No: 37, kat: 3

Mektup Adresi:
Posta kutusu 12, Tophane,
İSTANBUL

ABONE ŞARTLARI:
Seneliği: 480 Krş
Altı aylığı: 240 Krş

Dizgi: Anıl Matbaası
Baskı: Dobra Matbaası

TASHİH

20 inci sayımızda baş tarafını neşrettiğimiz bu mektubun sayfa 4, sütun 1, 4 üncü satırındaki cümleyi aşağıdaki şekilde düzeltir. Okuyucularımızdan özür dileriz.

(Yukarıdaki cümleyi nizamnamede bırakırsak birliğimiz siyasete âlet edilebilir. Halbuki birliğin siyasetle hiç bir suretle alâkadar olmaması lâzımdır.)

Haftanın Balonları

Son Saat - Han kapısında öpüşen iki âşık enselendi.

Nuh - Terciyene kurban olayım.

Son Saat - Kalay ithaline izin verilmiyor.

Nuh - Seçimler ârifesinde nasıl olsa bollaşır diye.

Her Gün - 800 üniversite mezunu iş için belediye ye baş vurdu.

Nuh - Vay hamiyetsiz. Efendilerimize «Yabancı» diyor.

Yeni İstanbul - Lübnanda örfi idare ilân edildi.

Nuh - Bizde ilân etmeğe lüzum yok, zaten var

Son Saat - Serbest seçimden korkanlar elçilik aramakla meşgul.

Nuh - Çatburda, çat kapı arkasında.

Cumhuriyet - Dünyayı dolaşan haç.

Nuh - Çok hacıların çıktı haçı.

İlerisini görmek lâzım

Deve ile eşek yola çıkmışlar. Eşek iki adımda bir tökezlermiş. Deveye demiş ki:

— Ben gözlerimi bastığım yerden ayırmadığım halde iki adımda bir tökezleniyorum. Senin ise başın havada olduğu halde tökezlendiğin yok.

Deve cevap vermiş:

— Doğru söylüyorsun, eşek arkadaş, sen boyuna önüne bakıp ilerisini göremediğin için bu vartalara düşüyorsun. Ben ise hem arada sırada önüme bakıyor, hem de ilerisini görüyorum. Gelecek tehlikeyi on adım evvelden sezinlediğim için tökezlenmiyorum.

Bu fıkra tökezlenenlerin kulağına küpe olsun.

HÜR MARKO PAŞA

27 Mart Pazartesi günü çıkıyor

Amerika, Amerika, illallah!

(Baştarafı 1 incide)

yakalandı, ve bir kaç polis vakası, ve hepsi o kadar.

Radyoyu açıyoruz: Yerli hâvâdisler 2 dakika (o da çoğu Amerikanlı) dış hâvâdisler, yine «Amerika» kelimesi, yüzlerce defa geçmek şartile 15 dakika. Müzik: Amerikan caz müziği... Konuşma: Amerikan yardımı, yahut yabancı sermayenin faydaları hakkında... Amerika, Amerika, Amerikalı... reye baksan neyi dinlesen o. İllallah deyip sokağa fırlasan «Amerikan naylon», «Amerikan ciklet» feryatlarından geçemezsin. Bir dükkâna girsen Amerikân mallarını yığarlar önüne. Sinemaya gireyim desen Amerikan filmi.

Şimdi her tarafı saran bu «Amerikan» hâvasından sonra gel de milletin en kutsal haklarını müdafaaya çalışan bir gazete de Amerikan lâfını bir az fazla kaçırsan millet «E... başka lâkırdı kalmadı mı? Temcit plâvı gibi Amerika, Amerika» diye şikâyet ediyor.

Anlaşılan artık millete Amerikan kelimesinden o kadar gına gelmiş ki Amerikansız bir şey istiyor.

Hakları da yok değil. Biz de bıktık. Biz de illâllah dedik. fakat, dâva: Vatan dâvası, Millet dâvası, İstiklâl dâvası..

Eğer muhakkak, deve kuşu gibi başını kumlara sokup, olup bitenleri görmek istemiyenler varsa, Allah selâmet versin...

Aranıyor

Yaşlıca, sivri kaşlı, gözlüklü, şişman, bir zamanlar Demokrat Partinin Genel Başkanlığını etmiş, Celâl nâmıdiğer Bayar ismi ile anılmış yakınımızı kaybettik. Gören duyan varsa, Allah rızası için nerede bulunduğunu bildirmesi rica edilir. Memnun edilecektir.

Demirkırat Ailesi
Çıkmaz Sokak No: 13

Bu memlekette ev sahibi kim

(Baştarafı 3 cü de)

tur.

Patavatsızca sözler!

Amerikalıların viski kadar basın toplantısına da da bayıldıkları muhakkak. Bay Mc. Kormik de hem Ankara'da hem de İstanbul'da birer basın toplantısı yaparak gazetecileri topladı. Bu toplantıda sorulanlara cevap vereceğini söylüyor. Bu arada B. Kormik'in ağzından Marşal plânının Avrupa'da başarı vermediğini öğreniyoruz. B. Kormik'e göre bunun sebebi neymiş biliyor musunuz? «İngilizlere fazla yardım edilmesi ve İngilizlerin ten belliği!..»

Müthiş bir İngiliz düşmanı

B. Kormik İngilizler hakkındaki iltifatlarına devam ederek, İngiliz İmparatorluğunun Avrupa'nın hasta adamı olduğunu da söylemiş. Bu sözlere bakıp da onun emperyalizm düşmanı olduğunu zannedecek gafiller var mı bilmiyoruz.

Bize göre Mr. Mc. Kormik İngiliz İmparatorluğunun cenaze marşını söyliyerek mirasına konmayı özleyen Amerikan kapitalizminin düşüncesini açığa vurmuştur.

Mr. Mc. Kormik'i Sinirlendiren bir sual

Mr. Mc. Kormik Rusya'nın çok yayıldığı için zayıf düşeceğini söyledikten sonra, bir gazetecinin: «Rusya lüzumundan fazla genişliyorsa, Amerika da iktisaden lüzumundan fazla genişleyerek, zayıf düşmüyor mu?» sualine birdenbire fena halde sinirlenerek yorgunluğunu ileri sürmüş ve kendi tertib ettiği basın toplantısını terk etmiş.

Geç kaldınız baylar!

Bunu yazan «Yeni İstanbul» gazetesi: «Gazetemizin kanaatine göre Albay Mc. Kormik'in garabet şeklinde vasıflandırabileceğimiz hareket tarzı nezaket kaidelerine mugayirdir» diyor.

Amerikalıların millî izzeti nefsimizi hiçe saymalarıve bu memleketin mukadderatına gittikçe hakim olmaları karşısında en ufak bir teessür alâmeti göstermeyen gazetelerimizden birininbu hassasiyetine şaşmamak mümkün değil!

Ayol koskoca Amerikan milyarderi, size metelik mi verir? Hem işte böyle çağırır, hem de sonra sizi ekerek arkasını dönüp gider. Şimdi böyle hakarete uğradıktan sonra ahu vah edeceğinize böyle Amerika'dan gelen her türediyi baş sayfalarımızda pöhpöhlemekten vaz gegeçmeniz gerekti!

Cevap veriniz!

(Baştarafı 2 inci de)

küm eden tahminen 30 - 40 milyon lira para vardır. Tekel idaresi bu parayı da rekabet için kullansa da bizleri bu derece sefalete düşürmese olmaz mı idi?

En doğrusu Tekel bütün tütünleri değeri ile satın alıpta herhangi tüccara veya ecnebî firmalara satsa da bizi tüccarlara tavuk gibi yoldurmasa idi çok iyi olurdu zannındayız. Bütün sene boyunca aile efradımızla sarfettiğimiz bütün emekler böylelikle boşa gitmiştir. Bu hususta bazı tedbirler alınır. ve hele bu iş bir an evvel ele alınırsa belki bazı köylü vatandaşlarımız kurtarılmış olur.

Samsunun binlerce tütün zürraı namına üstün saygılarla arzederim.

İsim ve İmza Mahfuzdur

Çekiver seçimlerin kuyruğunu

(Baştarafı 1 incide)

dıkça da dertlerimizden bir tekine çare bulamazlar. O halde seçim miş, meçim miş, nemize gerek.

Millî boğımsızlığı herşeyin üstünde tutan barışçı, gerçekten Demokrat bir Parti seçimlere katılmadıkça, çekiver seçimlerin kuyruğunu!